
Kyrkomötet Kyrkolivsutskottets betänkande 2015:4

Avgiftsfritt för barn och unga

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2015:19, Avgiftsfritt för barn och unga på nationella konferenser samt motion 2015:57, Avgiftsfri barn- och ungdomsverksamhet. Utskottet anser att det i första hand är församlingens ansvar att göra det möjligt för barn och unga att delta i Svenska kyrkans verksamhet och att frågan om vad det innebär att något är avgiftsfritt är komplicerat. Utskottet föreslår att båda motionerna avslås.

Till betänkandet finns en reservation.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2015:19.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2015:57.

Motionernas förslag

Motion 2015:19 av Olle Burell och Sofija Pedersen Videke, Avgiftsfritt för barn på nationella konferenser

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att all verksamhet för barn och unga på Svenska kyrkans nationella konferenser ska vara avgiftsfri.

Motion 2015:57 av Olle Burell och Louise Callenberg, Avgiftsfri barn- och ungdomsverksamhet

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att dokumentera goda exempel på avgiftsfri barn- och ungdomsverksamhet på Svenska kyrkans lokala nivå samt utfärda rekommendationer i syfte att stimulera församlingar/pastorat att erbjuda avgiftsfri barn- och ungdomsverksamhet.

Bakgrund

Tidigare behandling i kyrkomötet

Frågan om avgifter i barn- och ungdomsverksamheten behandlades i förra årets kyrkomöte (EE 2014:8, motion 2015:51). Motionären önskade att kyrkostyrelsen skulle verka för att inga avgifter för barn- och ungdomsverksamhet som bedrivs i Svenska kyrkans namn ska tas ut. Motionen avlogs mot bakgrund av att avgiftsfinansiering i viss verksamhet kan vara nödvändig och att förslaget skulle få stora konsekvenser för enskilda församlingar och pastorat. Men Ekonomi- och egendomsutskottet uttryckte i sitt betänkande att frågan om avgiftsfri verksamhet för barn och

unga är både lovvärd och eftersträvansvärd, inte minst mot bakgrund att verksamheten inte får bidra till ökad segregation i samhället genom att inte alla har råd att delta. Utskottet menade samtidigt att det i många församlingar finns möjlighet för barn och unga att genom diakonala insatser och donationsfonder lämna bidrag till de som vill delta i kyrkans verksamhet.

I 42 kap. 7 § i kyrkoordningen är det reglerat att det inte får tas ut någon avgift för konfirmation i den egna församlingen. Det innebär att församlingen alltid måste ordna konfirmation i någon form som inte medför några kostnader för konfirmanden. Det betyder att ingen avgift får tas ut för det som obligatoriskt ska ingå i konfirmationen. En församling kan trots detta erbjuda konfirmation även i annan form, t.ex. i lägerform och då tas ofta en avgift ut för att täcka omkostnader.

I verksamhetsmålen i det nationella projektet *Krafttag konfirmation* som kommer att genomföras 2016–2018 planeras frågan om att ekonomiskt prioritera konfirmandarbetet så att alla ungdomar ska kunna delta i konfirmandarbetet, även de alternativ som nu inte är kostnadsfria. Frågorna kommer att lyftas i bland annat fortbildningar.

Världens fest och Teologifestivalen

Två större nationella samlingar som anordnas av Svenska kyrkan på nationell nivå är Världens fest och Teologifestivalen. I de flesta större nationella samlingar delar kyrkostyrelsen ansvaret för planering och ekonomi med andra enheter i Svenska kyrkan eller med andra organisationer, vilket innebär att det ofta finns flera huvudmän inblandade som tillsammans kommer överens om villkoren för deltagande. Det är inte heller ovanligt att det största planeringsansvaret ligger på ett stift istället för på den nationella nivån. Flera större nationella samlingar har också en mycket specifik målgrupp och karaktären är ofta fortbildning, varför samlingen då inte i första hand vänder sig till barn eller blir meningsfull för barn.

Teologifestivalen som senast ägde rum den 6–8 februari 2015 i Uppsala erbjöd unga vuxna under 25 år, studerande och arbetslösa att delta för en kostnad av halva deltagavgiften, dvs. 600 kronor. Utöver detta tillkom boende och en lunchmåltid som intogs på egen hand som kostnad för den enskilde. I inbjudan erbjöds gratis enkelt boende för unga i begränsad omfattning genom att unga deltagare som bor i Uppsala uppmanades att i sin tur erbjuda en soffa eller sängplats i sina hem.

Under festivalprogrammet ingick ett parallellt program, *Pilgrimsbarn och Livets pärlor*, riktat till barn 6–12 år vars föräldrar deltog i festivalen. Då fick barn tillsammans fundera över hur det är att vandra i någons fotspår och vad som händer med de fotspår vi själva lämnar efter oss. Barnen fick ställa frågor tillsammans med vuxna om varför kyrkorummet ser ut som det gör och spana efter livets pärlor.

Världens fest genomfördes senast i Karlstad den 30 maj – 1 juni 2014 och samlade cirka 3 000 personer. Deltagaravgiften den gången var 1 400 kronor för vuxna och barn upp till 13 år fick betala 500 kronor medan barn 0–5 år deltog kostnadsfritt. För den som deltog tillkom kostnader för flera måltider samt boende. Det fanns inget ungdomspris däremot erbjöds ungdomar och grupper golvlogi. Det fanns även stugor och campingplats att tillgå, som kunde innebära besparingar.

Barn 6–13 år hade möjlighet att välja en lägerdag som aktivitet under en av dagarna under Världens fest.

De Ungas Kyrkomöte har ställt sig positivt till förslaget att Svenska kyrkans konferenser på nationell nivå ska vara avgiftsfria för barn och unga 0–18 år och önskar att kyrkomötet bifaller motion 2015:19. De ser dock även att åldersgruppen 19–30 år bör inkluderas, då många inom denna åldersgrupp deltar på de nationella arrangemangen och utgör en grupp där det finns många studerande, arbetslösa och andra unga med svag ekonomi.

De Ungas Kyrkomöte förra året framförde att konfirmandarbetet bör vara så tillgängligt och inkluderande som möjligt.

Vidare ansåg mötet då att en församling inte ska erbjuda något som de inte kan finansiera själva, och att det finns en problematik i att exempelvis ha två varianter, en ”s.k. a-konfirmation” och en ”s.k. b-konfirmation” och att du placeras i en grupp utifrån om du har råd eller inte att delta. Den här problematiken såg mötet i alla former av barn- och ungdomsverksamhet och menar att en kostnad inte får utkrävas så att den påverkar möjligheten för ett barns eller en ungdoms deltagande i Svenska kyrkan.

Mötet menade samtidigt att få all barn- och ungdomsverksamhet helt kostnadsfri kan vara problematiskt, men att detta gärna får bli verklighet i största möjliga mån.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2015:19 och motion 2015:57.

Utskottet vill komplicera frågan om vad avgiftsfritt innebär. Om man enbart talar om deltagaravgifter, men inte resa och uppehälle, väcks andra frågor. Resan för den som reser långt kan vara en mycket stor avgift likaså för boendet. Den som kan bo hemma och kan använda lokaltrafiken har betydligt mindre kostnader än någon, ung eller gammal, som reser långt hemifrån. Frågan om utjämning av kostnader är en nog så viktig faktor att ta hänsyn till. Att avgöra vad som är goda exempel på avgiftsfritt är därför inte så enkelt, inte heller att från nationell nivå göra rekommendationer till varierande lokala förutsättningar.

Frågan om barn och ungas möjligheter att delta i Svenska kyrkans verksamhet och på de nationella konferenser som erbjuds är viktig. Utskottet menar att ett deltagande inte bör vara beroende av ekonomiska villkor, såsom föräldrars möjlighet att betala. Därför menar utskottet att motionärernas intentioner är lovvärda. Dock anser utskottet att det i första hand är församlingarnas ansvar att ingen ofrivilligt tvingas utebli från något kyrkan anordnar. I många församlingar finns det fonder för detta ändamål.

Utskottet menar att det kan finnas en mening med att aktiviteter som är utöver det vanliga, såsom konferenser och resor, innebär en viss egeninsats. Det bör dock finnas möjlighet till ekonomiskt stöd från församlingen och att den som arrangerar alltid strävar efter så låga kostnader som möjligt.

En ytterligare fundering utskottet har är om det finns risk för färre konferenser för barn och unga om de erbjuds gratis, då budgeten inte kommer att tillåta lika många evenemang.

Av dessa anledningar föreslår utskottet kyrkomötet att avslå båda dessa motioner.

På Kyrkolivsutskottets vägnar

Sofia Rosenquist, ordförande

Marie Nordström, sekreterare

Beslutande: Sofia Rosenquist, ordförande, Marie Nielsén, Daniel Larson, Birgitta Lindén, Ronny Hansson, Kekke Paulsson, Niklas Grahn, Katarina Glas, Berit Simonsson, Anna-Karin Westerlund, Gunilla Eldebro, Elisabeth Rydström, Niklas Larsson, Torbjörn Arvidsson och Marja Sandin-Wester.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Sara Waldenfors, Monica Lindell Rylén, Stefan Grundberg, Camilla Persson, Evy Annér, Nasrin Sjögren, Elisabeth Sandberg Kullenberg, Ulla Littgren, Jerker Schmidt, Stig Eriksson, Anders Ahl, Ylva Wahlström, Karin Janfalk och Styrbjörn Granquist.

Biskoparna Fredrik Modéus och Johan Tyrberg har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Vi reserverar oss mot utskottets beslut att föreslå kyrkomötet att avslå motionerna 2015:19 och 2015:57 och föreslår bifall till båda motionerna med följande motivering:

Barn och unga är vår kyrkas framtid. Det är vår uppgift att ge dem trygghet och visa dem vägen till kyrkan där de kan växa in i en gudstro och förstå att de där alltid kommer att ha ett andligt hem. Ingen inträdesbiljett ska krävas.

I motionen 2015:19 föreslås att all verksamhet för barn och ungdomar på Svenska kyrkans nationella konferenser ska vara avgiftsfri. Vårdnadshavarens ekonomi ska inte vara avgörande för om ett deltagande ska vara möjligt. Detta är en viktig princip som uttrycker vår ambition att sträva efter ett ge barn och ungdomar likvärdiga förutsättningar att delta i de kyrkliga händelser som har dem som målgrupp.

Motion 2015:57 önskar uppdra åt kyrkostyrelsen att dokumentera goda exempel på avgiftsfri barn- och ungdomsverksamhet på Svenska kyrkans lokala nivå för att på så sätt stimulera församlingar/pastorat att erbjuda avgiftsfri barn- och ungdomsverksamhet.

Mot bakgrund av det som anförs i motionerna menar vi att båda motionerna ska bifallas.

Marie Nielsén, Daniel Larson, Birgitta Lindén, Ronny Hansson och Kekke Paulsson